

عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل در فرماندهی انتظامی تهران بزرگ

تاریخ دریافت: ۸۸/۳/۱۲

تاریخ پذیرش: ۸۸/۸/۲۰

دکتر مجید رضایی‌راد،^۱ سرهنگ ستاد عبدالله هندیانی،^۲ و سرهنگ محمدرضا
ذاکر استقامتی^۳

چکیده

زمینه و هدف: یکی از جرایم شایع که به شدت امنیت عمومی را به مخاطره انداخته و به احساس امنیت عمومی، آرامش ذهنی و سلامت افراد آسیب وارد می‌نماید، سرقت از منزل است. ضرورت و اهمیت برقراری نظم و امنیت ایجاب می‌نماید که پلیس با پیشگیری و کشف جرم به دستگیری سارقین اقدام نماید. موفقیت پلیس خود به علل و عوامل متعددی بستگی دارد که شناخت هر یک از آنها می‌تواند در حصول به نتیجه، بسیار مؤثر باشد. در این تحقیق به برخی از عواملی که در پژوهش‌های مختلف و در کشف سرقت منزل بیشتر مورد توجه قرار گرفته اند (میزان شناخت شگردهای سارقین، مدیریت کارآگاهان بر صحنه سرقت منزل، شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی، دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی توسط کارآگاهان)، پرداخته شده است.

مواد و روش‌ها: تحقیق حاضر در سال ۱۳۸۷ در بین ۶۰ نفر از پرسنل پلیس آگاهی تهران بزرگ به صورت تمام‌شمار انجام گرفته است. پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر نوع و روش، پژوهش توصیفی- تحلیلی است. در جمع‌آوری داده‌ها از ابزار پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شده است ($\alpha=0/97$).

یافته‌ها: میزان شناخت شگردهای سارقین، مدیریت کارآگاهان بر صحنه سرقت منزل، شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی، و دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی توسط کارآگاهان در کشف سرقت منازل مؤثر بوده است.

واژگان کلیدی

مدیریت کشف جرم / Crime detection management / سرقت منزل Residential burglary / مدیریت صحنه جرم Crime scene management / ویژگی‌های حوزه مأموریتی
جرم Characteristics of crime / بانک‌های اطلاعاتی آگاهی Criminal Investigation
Databanks / کارآگاهان سرقت منزل Residential burglary detectives / شگردهای سارقین
Burglars' techniques .

□ **استناد:** رضایی‌راد، مجید؛ هندیانی، عبدالله؛ و ذاکر استقامتی، محمدرضا (۱۳۸۸)، پاییز. عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل در فرماندهی انتظامی تهران بزرگ. *فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی*. سال چهارم، شماره سوم، ۳۶۳-۳۸۳.

۱. استادیار گروه مدیریت دانشگاه علوم انتظامی
۲. عضو هیأت علمی گروه کشف جرایم دانشگاه علوم انتظامی و دانشجوی دکتری دفاع ملی
۳. کارشناس ارشد فرماندهی و مدیریت انتظامی

مقدمه

«سرقت از منزل^۱ را می‌توان یکی از شدیدترین جرایم تلقی کرد؛ زیرا علاوه بر اینکه یکی از شایع‌ترین رفتارهای مجرمانه است، نوعی تجاوز به عنف بوده که به احساس امنیت عمومی، آرامش ذهنی و سلامت افراد نیز آسیب می‌رساند. به همین علت، سرقت منزل تاثیر زیادی بر قربانیان می‌گذارد و دیگر افراد بیشتر از این که نگران ارزش مال سرقت شده باشند از سرقت شدن می‌ترسند» (کوپ و گریفیتز، ۱۹۹۶، ص ۱).^۲ سرقت منزل همانند جرایم دیگر، از جهت کمی و کیفی دچار تحوّل و از لحاظ تنوع، در انواع و اشکال مختلفی رواج یافته است و مکان و زمان نمی‌شناسد و در هر لحظه از شبانه روز احتمال وقوع آن هست و این پدیده زشت نه تنها نظام مالی افراد و اشخاص، بلکه به اقتصاد و روان جامعه نیز لطمه‌های جبران‌ناپذیری وارد می‌نماید. لذا در صورت وقوع، رسیدگی و کشف آن در حیطه مسئولیت و وظایف عمومی ناجا می‌باشد و پیروی از شیوه‌های علمی و اصولی در آن از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. هر چند عوامل متعددی وجود دارند که بسته به نوع سرقت‌های ارتكابی می‌توانند کارآگاهان پی‌جویی سرقت را قرین موفقیت سازند، لیکن تجربیات طولانی کارآگاهان و کارشناسان تحقیقات جنایی، عواملی زیادی را به عنوان عوامل موفقیت در کشف جرم برشمرده‌اند، که پاره‌ای از آنها در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

کارآگاهان کشف سرقت منزل، ضمن آگاهی از آثار شوم و زیان بار چنین وقایعی در سطح جامعه، از روی دلسوزی و احساس ترحم و عدالت‌جویی و به منظور انجام وظیفه بیشتر از هر فرد دیگری، مصمم به کشف حقیقت و دستگیری سارقین می‌گردند. چنانچه این تصمیم قاطع، برای کشف سرقت منزل با علم، درایت، مهارت و تجربه توأم باشد، رسیدن به نتیجه مثبت در زمان کمتری امکان‌پذیر خواهد بود. بررسی کاملی از عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل تا به حال انجام‌نیذیرفته است و بهره‌گیری از شیوه‌های علمی تاثیر کمتری در فرآیند رسیدگی و پی‌جویی ایفاء می‌نماید. حال این سؤال اصلی مطرح است که عوامل مؤثر در کشف سرقت منزل چیست؟ این پژوهش در صدد است تا با استفاده و بهره‌گیری از تجارب به دست آمده، در طول خدمت کارآگاهان و نظرات خبرگان (تجارب افسران آگاهی) نظریات علمی موجود، به سؤالات فرعی ذیل پاسخ داده و راهکارهای مناسبی جهت بهبود عملکرد کارآگاهان کشف سرقت منزل ارائه نماید:

۱- آیا شناخت شگرد سارقین منزل بر کشف سرقت منازل تأثیر دارد؟

1. residential burglary

2. Coupe & Griffiths, 1996, p. 1

- ۲- آیا مدیریت صحنه جرم سرقت منزل بر کشف سرقت منازل تأثیر دارد؟
- ۳- آیا شناخت کافی کارآگاهان از ویژگی‌های حوزه مأموریتی بر کشف سرقت منازل مؤثر می‌باشد؟
- ۴- آیا دسترسی کارآگاهان به بانک‌های اطلاعاتی در کشف سرقت منازل مؤثر است؟ تا سال ۱۳۸۷ پژوهشی در زمینه عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل انجام نشده است، اما در زمینه سرقت منزل و کشف سرقت منزل پژوهش‌هایی صورت گرفته که خلاصه آنها در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. خلاصه یافته‌های مطالعات در زمینه سرقت، سرقت از منزل، عوامل مؤثر بر کشف جرایم و عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل

محقق، سال	یافته‌ها (به ترتیب اولویت)
فولادوند، ۱۳۷۴	ازدیاد تعداد خانوار، بیکاری، اقتصاد، ضعف حفاظت فیزیکی مناطق مرفه‌نشین نیز از عواملی هستند که در علل سرقت نقش دارند. از طرفی استفاده پلیس از امکانات در ماه‌های خاص، برنامه آموزشی برای والدین و ناپداری و نامادری و متأهل نمودن سارقین و سرپرستی افراد ایتم، می‌تواند از سرقت جلوگیری نماید.
طاهری، ۱۳۷۷	میان بالابردن ضریب امنیتی مراکز صنعتی در برابر سرقت با تقویت فیزیکی، استفاده از ابزار و تجهیزات پیشرفته، ارتباط مداوم ناحیه انتظامی با مسئولین کارخانجات و آگاهی از وضعیت حفاظتی و امنیتی آنها، برنامه‌های آموزشی مناسب برای نگهبانان مراکز صنعتی، اجرای دستورالعمل‌های حفاظتی و تنبیه و تشویق به موقع و بررسی صلاحیت نگهبانان با وقوع سرقت رابطه وجود دارد.
نجفی علمی، ۱۳۸۲	وضعیت شغلی افراد، میزان ارتباط با خلافکاران، سن شروع سرقت، تاثیر گروه دوستان نقش به‌سزایی در تکرار جرم سرقت دارند و از طرفی زندان در انتقال تجربیات و مهارت‌های سرقت نقش دارد و عدم مراقبت و نظارت مهارت‌های در قالب جداسازی، بی‌توجهی به طبقه‌بندی زندانیان و کم‌توجهی به آموزش آنها نیز مؤثراند.
طاهری، ۱۳۸۳	استفاده از پلیس محلی، پلیس مجرب و آموزش دیده، تجهیزات، امکانات فناوری در میزان موفقیت کلانتری‌ها برای کاهش وقوع سرقت مؤثر هستند.
قاسمی، ۱۳۸۳	فقدان حضور پلیس، موقعیت جغرافیایی و بافت محیطی به ترتیب در وقوع سرقت‌ها مؤثراند.
احمدی، ۱۳۸۳	ازعوامل انتظامی پیشگیرانه استقرار پلیس باسلاح گرم در داخل بانک، و مؤثرترین عامل انتظامی مقابله در جلوگیری از سرقت‌های مسلحانه بانک، استفاده از افسران با تجربه و مؤثرترین عامل حفاظتی در بانک‌ها، راه‌اندازی سیستم‌های الکترونیکی و آزر خطر و دوربین‌های مداربسته می‌باشد.
بایرام زاده، ۱۳۸۴	انجام به موقع تحقیقات محلی و بررسی علمی صحنه جرم، مسئولیت پذیری، استفاده به موقع و مؤثر از تجهیزات پلیسی، به روز بودن روش‌های انجام کار، عدم وجود پیچیدگی در سیستم پروکراسی، تعامل کاری مالباختگان با عوامل انتظامی، داشتن مهارت، به روز نمودن دانش کارکنان و نقش افسران تحقیق و نگهبانان در تشکیل پرونده اولیه در زمان رسیدگی به موقع، در سرقت خودرو تاثیرگذار می‌باشند.
علیرحمانی، ۱۳۸۵	کمبود نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات و از طرفی هماهنگی مقام قضایی، آموزش مرتبط با شغل رؤسای کلانتریها در موفقیت کلانتری‌ها در پیشگیری از سرقت تاثیر مطلوبی ندارد، در حالی که هماهنگی رده‌های تخصصی ناجا و مهارت و تجربه رؤسای کلانتری‌ها بر خلاف متغیرهای فوق ضعیف نمی‌باشد.
پورحنیفه، ۱۳۸۵	حضور پلیس در سطح شهر، آموزش همگانی، تقویت مشارکت همگانی، اصلاح و تقویت سیستم پیگیری و کشف و تعامل برون سازمانی با پیشگیری انتظامی از سرقت درون خودرویی رابطه وجود دارد.

منبع: (۱)

ادامه جدول ۱. چکیده پایان نامه‌های انجام شده در زمینه سرقت، سرقت از منزل، عوامل مؤثر بر کشف جرایم و عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل

محقق، سال	یافته‌ها (به ترتیب اولویت)
جعفری، ۱۳۸۵	فقدان تاکتیک‌های انتظامی و سپس کمبود تجهیزات و امکانات خوردویی، نیروی انسانی خیره، مهاجرپذیری و موقعیت جغرافیایی، به ترتیب از عوامل مؤثر بر سرقت موتورسیکلت هستند.
تقی پور، ۱۳۸۵	توجه به رعایت حقوق شهروندان (داشتن محل زندگی امن و بدون سرقت) توسط پلیس، مدت زمان پاسخگویی پلیس به بزه‌دیدگان سرقت، میزان توانایی پلیس در پیشگیری از وقوع سرقت‌ها، میزان پیگیری مستمر پلیس در جهت کشف و دست‌یابی به مال مسروقه و میزان استفاده پلیس از فناوری‌های نوین و آموزش‌های تخصصی در راستای سرعت بخشیدن به عملیات انتظامی، کشف اموال مسروقه و میزان بوروکراسی حاکم به فرآیند بازگرداندن اموال مسروقه رابطه معناداری وجود دارد.
ملکی آهنگران، ۱۳۸۶	بین اقدامات پلیس و طراحی محیطی و معماری فضای قابل دفاع و آموزش همگانی و کاهش فرصت ارتکاب سرقت رابطه وجود دارد.
رضایی، ۱۳۸۶	وضعیت رفاهی و اقتصادی مردم منطقه، میزان تحصیلات، فرهنگ تربیت مذهبی و خانوادگی، وضعیت اجتماعی و پراکندگی اقوام مختلف از عوامل مؤثر در سرقت هستند و کنترل پلیس و ایجاد تسهیلات امنیتی بیشتر از راهکارهای مناسب جهت تعدیل وقوع سرقت است.
کامرانی صالح، ۱۳۸۷	موقعیت جغرافیایی و اقلیمی از لحاظ خلوتی و دنج بودن و ساماندهی محل فعلی خودروهای شخصی، وجود افراد مهاجر، فقدان و ضعف توان عملیاتی پلیس نیز تاثیر به سزایی در سرقت‌های به عنف دارند.
اسماعیل خو، ۱۳۸۷	عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و عوامل فردی روانی علل گرایش به سرقت خودرو هستند.
گل صباحی، ۱۳۸۷	عدم تمرکز بر افزایش فشار کاری در رسیدگی به پرونده‌های سرقت وسایل نقلیه تاثیر دارد و بر کاهش تنوع کشف در رسیدگی به پرونده‌های سرقت وسایل نقلیه تاثیر ندارد.
شایسته زرین، ۱۳۸۷	مکان و زمان با وقوع سرقت رابطه مستقیم دارند و انواع جرم سرقت در بخش مرکزی انجام گرفته و با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی می‌توان در مکان‌یابی و پیشگیری از سرقت اقدام کرد.
جشان، ۱۳۷۵	فرهنگ، اقتصاد، وضعیت خانوادگی و اجتماعی و وضعیت کلی سرقت، از علل و انگیزه سرقت محسوب میشوند.
ریسی، ۱۳۸۳	در میان شیوه‌های مختلف آموزش‌های همگانی انتظامی بیشترین تاثیر را به ترتیب، برنامه‌های تلویزیونی، اطلاعیه‌های نوشتاری، شیوه آموزش از طریق برنامه‌های رادیو، و آموزش مستقیم دارد. و در میان برنامه‌های تلویزیون بیشترین تاثیر را برنامه‌های فیلم و سریال، و پس از آن مصاحبه مسئولین و در شیوه‌های اطلاعیه نیز اطلاعیه نوشتاری بیشترین تاثیر و پس از آن تابلوهای شهری و پس از آن بخش پروشورها تاثیر گذار است.
رضانژاد، ۱۳۸۵	بافت شهری، بافت فیزیکی، شبکه‌های معابر و تراکم مسکونی به نوعی با انجام وظیفه گشت انتظامی در خصوص پیشگیری و کشف سرقت منازل تاثیر گذار می‌باشد.
بصیرت، ۱۳۸۶	یکسان بودن تقریبی میزان سرقت بین مهاجرین و افراد بومی و یکسان بودن میزان آلودگی در سارقین مهاجر در مقایسه با سارقین غیرمهاجر؛ اینکه درصد بالایی از سارقین منزل در مقایسه با سایر سارقین به گروه سنی ۳۵-۱۵ تعلق دارند به اثبات نرسید.
محسنی، ۱۳۸۶	آمادگی جسمانی، توانایی فکری و استفاده از تجربیات عملی کارکنان گشت کلانتری و پاسگاه، تجهیز کارکنان، داشتن خودرو و موتورسیکلت‌های مناسب، حضور مستمر و مؤثر گشت در بیشترین ساعات وقوع جرم در مناطق آلوده و جرم خیز در پیشگیری انتظامی از سرقت منزل تاثیر دارند.

ب. سرقت از منزل

ب. سرقت از منزل

ادامه جدول ۱. چکیده پایان نامه‌های انجام شده در زمینه سرقت، سرقت از منزل، عوامل مؤثر بر کشف جرایم و عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل

محقق، سال	یافته‌ها (به ترتیب اولویت)
بهزادنی، ۱۳۷۴	اولویت‌بندی در رسیدگی به جرایم، تحقیق و بازرجویی از شهود و متهمین، طرز حفاظت از محل وقوع جرم و آثار و مدارک جمع‌آوری، حفاظت از اشخاص مطلع، شرح محل وقوع جرم و چگونگی ورود مجرم به محل، مناسب بودن وضعیت اقامت اتباع بیگانه و پزشکی قانونی، استفاده از تجربیات اساتید مجرب و کارشناس امورانتظامی و مأمورین و ارتباط با مقام قضایی و نسل جوان در مدارس رابطه معناداری با طرز تعقیب مجرمین در کشف جرایم دارند.
افراء، ۱۳۷۵	وجود تجهیزات فنی کامل و آزمایشگاهی مجهز به وسایل فنی و متعدد، وجود نیروی انسانی متخصص، کارشناسان مجرب و ورزیده، بررسی دقیق در صحنه (مهارت انسانی) در کشف جرایم، مهم و مؤثر هستند.
شریفی، ۱۳۸۱	استفاده از تجهیزات، کارایی و تخصصی بودن نرم افزار، مهارت کاربران، سرعت تبادل اطلاعات بین واحدهای کشف جرم با افزایش کشف جرم رابطه معناداری دارد و در حال حاضر کارآیی نرم افزار، مهارت کاربران و میزان سرعت در تبادل اطلاعات بین واحدهای کشف جرم ضعیف می‌باشد.
یاراحمدی، ۱۳۸۴	آموزش، هماهنگی، کار تیمی، انگیزش و مهارت‌های پلیسی کارآگاهان ویژه قتل، ضعیف و بر عمل کرد آنان تأثیر منفی دارد، درحالی‌که توانایی و مهارت مدیران بخش پی‌جویی قتل برخلاف متغیرهای موصوف ضعیف نمی‌باشد.
قنبری، ۱۳۸۵	شناسایی انگیزه وقوع قتل، مدیریت بر صحنه‌های قتل، تجربه و مهارت بازربرس ویژه قتل، تجهیزات فنی بررسی صحنه جرم و برخورداری از اختیارات بیشتر قضایی تأثیر معناداری بر موفقیت کارآگاهان کشف قتل دارند.
لشکری، ۱۳۸۵	به ترتیب سطح آگاهی و معلومات مردم، توان‌مندی و سرعت عمل پلیس، احکام صادره قضایی، استفاده از افراد معتمد و ریش سفیدان طوایف و خلع سلاح عمومی از عوامل تأثیرگذار در کشف جرم هستند.
ایزدی، ۱۳۸۶	استقرار مناسب واحدهای مرزی تجهیزات و امکانات تسهیلات گذرنامه‌ای، مبارزه با قاچاق کالا در دروازه‌های ترددی و بازارچه‌های مرزی، منابع انسانی سازمانی از نظر کمی و کیفی، کنترل عملیاتی با تردهای غیرمجاز مرزی در منطقه تأثیرگذار است.
ناکینی، ۱۳۸۶	امکانات و تجهیزات، تعامل و تربیت نیروهای متخصص سازمان‌های مقابله‌کننده و از طرفی بین همکاری مردم با سازمان‌های مقابله‌کننده، جهت مقابله و کشف سرقت رابطه وجود دارد.
نراقی، ۱۳۸۶	نیروی انسانی متخصص، تجهیزات، تعامل مناسب بین کارشناسان و عوامل تحقیق در کشف قتل تأثیر دارند.
دارایی فرد، ۱۳۸۶	تقویت نیروی انسانی از نظر کمی و کیفی و آموزش تخصصی و جلب مشارکت مردمی، تعامل و همکاری باسازمان‌ها و موسسات درون و برون سازمانی می‌توانند در کشف اتومبیل‌های مسروقه مؤثر باشند. از طرفی بهره‌گیری از توان مأمورین راهور، طرح تعویض پلاک و تعامل شرکت‌های‌سازنده اتومبیل با پلیس، با کشف اتومبیل‌های مسروقه رابطه معناداری وجود دارد.
عزیزی، ۱۳۸۶	تخصص، سبک مدیریت، بومی بودن کارکنان کلانتری‌ها، ساختار کلانتری‌ها، تجهیزات و مهارت کارکنان از عوامل مؤثر بر کشف خودروهای مسروقه می‌باشند.
جمشیدی، ۱۳۸۶	تشخیص هویت به طور اساسی نقش مستقیمی در کشف جرایم قتل ندارند، اما وجود آن به عنوان ابزاری برای کشف و اثبات جرم، لازم و ضروری است. بنابراین تشخیص هویت به جمع‌آوری مدارک از صحنه جرم، پاسخ به پرسش‌های آگاهی در خصوص تطبیق موارد مشکوک و نتیجه آزمایشات مثبت، مشخصات متهمین اصلی دستگیر شده در سیستم بانک اطلاعات مجرمین نقش اساسی دارند.

ل
ش
ک
ر
ی
ن
ق
ن
ا
ی
ف
ج
م
ش
د
ی

ادامه جدول ۱. چکیده پایان نامه‌های انجام شده در زمینه سرقت، سرقت از منزل، عوامل مؤثر بر کشف جرایم و عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل

یافته‌ها (به ترتیب اولویت)	محقق، سال	عوامل مؤثر بر کشف جرایم
هر قدر ایجاد احساس امنیت، اطلاع‌رسانی در رابطه با فعالیت‌های انجام شده بیشتر باشد، تعامل مردم با پلیس بیشتر می‌شود. جایگزین نمودن پلیس جامعه‌محور به جای پلیس تهدیدمحور در تعامل مردم با پلیس مؤثر است.	تقدیسی لاریجانی، ۱۳۸۶	
احترام پلیس و آگاهی مردم نسبت به حقوق شهروندی و هم چنین دانش پلیس نسبت به مسایل حقوقی و علمی به وی در کشف جرایم کمک می‌کند و احتمال و ابهام موجود در سه بند قانون احترام به حقوق شهروندی، مانع اقدامات پلیس در کشف جرم شده است.	بارانی، ۱۳۸۶	
به کارگیری تکنیک‌ها و روش‌های بازجویی و جمع‌آوری دلایل و مدارک پیش از بازجویی از متهم، با رعایت اصول و فنون و کشف جرم رابطه معناداری دارد و از طرفی نقش بازجویی در کشف جرم بین مجرمان سابقه دار و فاقد سابقه متفاوت است.	مداحی، ۱۳۸۶	
عدم هدایت عملیاتی مناسب، ضعف تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده در پرونده‌های قتل، عدم استفاده از فناوری‌های نوین، عدم توجه به زمان و عدم مدیریت زمان در پرونده‌های قتل از عوامل فردی و سازمانی هستند که تاثیر فوق‌العاده و معناداری بر عدم موفقیت کارآگاهان کشف قتل دارند.	رستمی، ۱۳۸۷	
روش‌های بررسی اسناد، توان‌مندی‌های کارشناسان بررسی اسناد، فناوری‌های نوین در کشف جعل اسناد، شیوه‌های جعل اسناد در شناسایی و کشف جرم جعل اسناد مؤثر هستند.	فروتن، ۱۳۸۷	
امکانات، تجهیزات، پرسنل ناکافی جهت کشف علمی جرایم، ضعف آموزش، عدم استفاده از پرسنل متخصص، تبعیض در تخصیص پاداش به عوامل فنی با دیگر ادارات، انتخاب مدیران فاقد تخصص و تجربه و عدم تعامل لازم بین کارشناسان بررسی صحنه جرم با کارآگاهان و پزشکی قانونی و مقامات قضایی و کلانتری‌ها و پاسگاه‌ها از مشکلات در رابطه با کشف علمی جرایم می‌باشد.	کریمی زند، ۱۳۸۷	
نحوه اعمال مدیریت در اولویت اول و چگونگی استقرار واحدهای مرزی، ایجاد پرده پوشش انتظامی، به کارگیری تاسیسات و تجهیزات فنی و برخورداری از آموزش‌های تخصصی در اولویت‌های بعدی می‌باشند.	جهان آراء، ۱۳۸۷	
ساختار سازمانی، امکانات و تجهیزات سازمانی، حمایت سازمانی، مهارت شغلی، سبک رهبری آمرانه یا عملکرد کارکنان مبارزه با قاچاق کالا رابطه معناداری دارند.	مختار رضایی، ۱۳۸۷	
انجام عکس‌برداری چنایی و زمان عکس‌برداری، نحوه انجام عکس‌برداری و استفاده از دوربین‌های دیجیتالی با کشف قتل رابطه مستقیم دارند.	ساووچی، ۱۳۸۷	
تخصص، استفاده از ابزار فنی و آزمایشگاهی و استفاده بیشتر از بانک اطلاعات مجرمین، بر میزان کشف سرقت تاثیر نیز تاثیر دارد و از طرفی تناسب نیروی انسانی با میزان کار و آشنایی کارکنان با تکنیک‌های مصاحبه و بازجویی و میزان کشف، رابطه معناداری دارند.	بهمنش، ۱۳۸۳	

عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل

تعاریف مفاهیم:

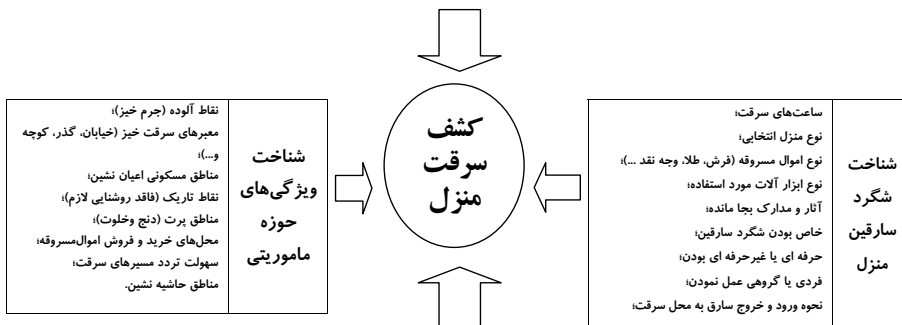
- سرقت: سرقت، از ریشه «سَرَقَ» است که دلالت دارد، بر گرفتن چیزی به طور پنهانی. در تعریف حقوقی سرقت، قانون‌گذار در ماده ۱۹۷ قانون مجازات اسلامی در تعریف سرقت، چنین مقرر داشته «ربودن مال دیگری به طور پنهانی».
- سرقت منزل: ربودن هر کالا یا شیئی از منزل و محل سکونت به هر شکل و با استفاده

- از هر شیوه، سرقت منزل است (قربان حسینی، ۱۳۸۱، ص ۲۰).
- کارآگاه: کسی است که در طی سال‌های متوالی گره از معماهای جنایی و پلیسی فراوانی گشوده و پرونده‌هایی را با اشراف و آگاهی لازم به سرانجام رسانده است (بیابانی، ۱۳۸۲، ص ۲). لفظ کارآگاه در پلیس فقط به مأمورینی اطلاق می‌شود که در عملیات پنهان پلیسی و پی‌جویی پرونده‌های جنایی فعالیت دارند و به‌طور کلی به کلیه کارکنانی که در زمینه کشف جرم فعالیت دارند، کارآگاه اطلاق می‌شود (هادیانفر، ۱۳۸۲، ص ۳).
- کشف جرم: کلیه اقداماتی که در حین یا پس از وقوع جرم به منظور شناسایی و بررسی و تجزیه و تحلیل آثار و دلایل جرم و شناسایی و دستگیری متهم و بازجویی از او جهت روشن شدن حقیقت و انتساب و عدم انتساب جرم به متهم و در نهایت صدور حکم توسط مقامات قضایی صورت می‌گیرد را می‌توان کشف جرم تلقی نمود (اشنایدر، ۱۳۸۱، ص ۱).
- شِگرد: در تعریف عام، روشی عملی است که در اثر تکرار و مرور زمان به صورت عادت درآمده و افراد از این طریق در انجام کارهای خود موفقیت بیشتری حاصل می‌نمایند. در تعریف خاص، عبارت از روشی است که مجرمین به طور عادی در ارتکاب جرم اعمال می‌کنند (هاتفی، ۱۳۸۴، ص ۴).
- تجربه: به کارگیری و استفاده از اندوخته‌های عملی گذشته به نحوی که با استفاده از آن راه‌های سریع و کوتاه‌تری برای نیل به موفقیت به پیماییم و از انجام اشتباهات و خطاهای گذشته اجتناب کنیم (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۸۲، ص ۸).
- مدیریت صحنه جرم: ایجاد هماهنگی بین اقدامات تحقیقی و تکنیکی است. هم‌چنین مسئولیت اتخاذ تصمیمات و یا تصویب هرگونه اقدام، درباره کشف جرم به عهده مدیر صحنه جرم خواهد بود. به عبارت دیگر، مدیریت صحنه جرم عبارت است از هنر به کارگیری کلیه افراد حاضر در صحنه و امکانات موجود برای کشف جرم و دستگیری مجرم یا مجرمین (انصاری، ۱۳۸۰، ص ۱۸۸).
- ویژگی‌های حوزه مأموریتی: به کلیه عوامل ثابت و متغیرهای خاص که در هر محیط فیزیکی (شهری و روستایی) باعث تغییراتی از جمله زمین اجتماع و زیرساخت‌ها که در حوزه وظایف شخص یا افراد و سازمان گذاشته می‌شود، می‌گردد را ویژگی‌های حوزه مأموریت می‌گویند (علمایی، ۱۳۸۶، ص ۶۶).
- بانک اطلاعاتی: مجموعه‌ای از رکوردهای ذخیره شده در رایانه با یک روش سیستماتیک (اصولی) مثل یک برنامه رایانه‌ای است که می‌تواند به سؤال‌های کاربر پاسخ دهد (باهری، ۱۳۸۶، ص ۵).

با توجه به یافته‌های متعدد و مرتبط با کشف جرم (جدول ۱) و نظر کارشناسان خبره سرقت، مدل پژوهشی در نمودار ۱ نشان داده شده است.

نمودار ۱. مدل مفهومی پژوهش

<p>حضور بلا فاصله در صحنه پس از وقوع؛ حضور شبانه روزی عوامل فنی خبره در صحنه سرقت؛ تحقیقات اولیه (بازجویی شهود، مایابخته و بازدید از محل)؛ حضور عوامل فنی جهت اثر برداری؛ استفاده از ابزار فنی مناسب روز؛ حفظ، نگهداری آثار، مدارک و دلایل موجود در صحنه جرم؛ بررسی دلایل، آثار و مدارک به جا مانده؛ تمیز و تفکیک اشخاص اعم از مظنونین، تماشاچیان؛ حضور هم زمان عوامل فنی کارآگاهان در صحنه، ارائه دستور و اعلام نظر توسط کارآگاه.</p>	<p>مدیریت صحنه جرم سرقت منزل</p>
--	--

<p>دسترسی به اطلاعات پلیس های آگاهی کل کشور؛ دسترسی به اطلاعات برون سازمانی؛ به هنگام بودن اطلاعات؛ یکپارچه بودن واحدهای مختلف ناچا؛ دسترسی به اطلاعات پلیسی سایر کشورها؛ شناخت و توانمندی کاربران (کارآگاهان در به کارگیری سیستم ها و بانک های اطلاعاتی)؛ آشنایی با نرم افزارهای کمکی (چهره برداری، سیستم اطلاعاتی جغرافیایی جرم (GIS) و...))؛ سهولت استفاده از سیستم های اطلاعاتی و نرم افزارها؛ دسترسی به فناوری های نوین شامیتی (دوربین های مدار بسته، بانک ها، اماکن، چهارراه، و...).</p>	<p>دسترسی به بانک ها و سیستم های اطلاعاتی</p>
--	---

فرضیه های پژوهش:

۱. شناخت شگرد سارقین منزل بر کشف سرقت منازل تأثیر دارد.
۲. انجام مدیریت کارآگاه در صحنه سرقت منزل بر کشف سرقت منازل تأثیر دارد.
۳. دسترسی به بانک های اطلاعاتی در کشف سرقت منزل مؤثر است.
۴. شناخت کافی کارآگاهان از ویژگی های حوزه استحفاظی بر کشف سرقت منزل تأثیر دارد.

مواد و روش‌ها

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و روش آن توصیفی-تحلیلی است. تعداد ۶۰ نفر از پرسنل پایگاه‌ها و اداره ۱۷ آگاهی تهران بزرگ با حداقل دارای ۱۰ سال سابقه خدمت اجرایی و صنفی و بیشتر از ۵ سال سابقه خدمت در امر مبارزه با سرقت منزل در فرماندهی انتظامی تهران بزرگ به صورت تمام شمار انتخاب شده اند و بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۷ در این پژوهش شرکت کرده اند. پرسشنامه این تحقیق از نوع بسته یا منظم بوده که در ابتدای آن به منظور اطلاع پاسخ دهندگان توضیحات کافی و رسا در خصوص موضوع و هدف تحقیق بیان شده است و سؤال‌های آن در دو بخش و به منظور سنجش میزان تاثیر متغیرهای تحقیق بر کشف سرقت منزل توسط کارآگاهان طراحی و پاسخ‌ها با استفاده از طیف لیکرت با پنج گزینه «خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد» تهیه و سازماندهی گردید: بخش اول شامل ۸ سؤال است که در آن با توجه به تعریفی که از جامعه آماری بهعمل آمده است مشخصات فردی سؤال شونده‌گان بدون ذکر نام را مورد بررسی قرار داده است. در بخش دوم به وسیله ۳۵ سؤال متغیرهای تحقیق در ۴ زمینه مورد سنجش قرار گرفته‌اند (جدول ۲).

جدول ۲. فرضیات تحقیق، ابعاد و شاخص‌های مورد پرسش

فرضیات	شاخص‌ها	شماره سؤال‌های	ضریب پایایی (α)
فرضیه ۱: شناخت شگرد سارقین	ساعت‌های سرقت، نوع منزل، نوع اموال مسروقه، نوع ابزارآلات، آثار به جامانده، خاصبودن شگرد سارقین، حرفه‌ای یا غیرحرفه‌ای بودن، فردی یا گروهی عمل نمودن، و نحوه ورود و خروج سارق به محل سرقت	۹-۱	۰/۸۱
فرضیه ۲: مدیریت صحنه جرم	حضور بلافاصله، حضور شبانه‌روزی، حضور عوامل فنی، استفاده از ابزار فنی روز، تحقیقات اولیه، حفظ، نگهداری آثار، مدارک، بررسی دلایل آثار و مدارک، تمیز و تفکیک اشخاص اعم از مظنونین، حضور هم زمان عوامل فنی، کارآگاهان و ارائه دستور و اعلام نظر توسط کارآگاه	۱۸-۱۰	۰/۸۱
فرضیه ۳: آشنایی با ویژگی‌های حوزه مأموریتی	نقاط آلوده (جرم‌خیز)، معبرهای سرقت‌خیز، مناطق مسکونی اعیان‌نشین، نقاط تاریک (فاقد روشنایی لازم)، مناطق پرت (دنج و خلوت)، محل‌های خرید و فروش اموال مسروقه، سهولت تردد مسیرهای سرقت، و مناطق حاشیه‌نشین	۲۶-۱۹	۰/۷۱
فرضیه ۴: دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی	دسترسی به اطلاعات پلیس‌های آگاهی کل کشور، دسترسی به اطلاعات برون سازمانی، به هنگام بودن اطلاعات، یک‌پارچه بودن واحدهای مختلف ناچا، دسترسی به اطلاعات پلیسی سایر کشورها، شناخت و توانمندی کاربران، آشنایی با نرم‌افزارهای کمکی، سهولت استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی و نرم‌افزار، و دسترسی به فناوری‌های نوین امنیتی	۳۵-۲۷	۰/۷۸

برای روایی پرسشنامه، از نظر خبرگان و اساتید مرتبط استفاده شده و برای سنجش میزان پایایی پرسشنامه، از آزمون کرونباخ استفاده گردید که ضریب آلفای به دست آمده از هر کدام از فرضیه‌ها نیز در جدول ۲ ارائه شده است؛ که همگی از نظر آماری قابل قبول است.

یافته‌ها

■ فرضیه ۱: تا چه حد شناخت شگردهای سارقین در کشف سرقت منزل توسط کارآگاهان مؤثر است؟

برای بررسی این فرضیه سؤال‌های ۱ تا ۹ تدوین شده اند؛ که جدول و درصد فراوانی مربوط به این سؤال‌ها در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. توزیع فراوانی و درصد فراوانی میزان تاثیر شگردهای سارقین بر کشف سرقت منزل (N=۶۰)

شگرد سارق	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
ساعت‌های سرقت	۰	۱ (۱/۷٪)	۱ (۱/۷٪)	۲۳ (۳۸/۳٪)	۳۵ (۵۸/۳٪)
نوع منزل انتخابی	۰	۰	۳ (۵٪)	۲۴ (۴۰٪)	۳۳ (۵۵٪)
نوع اموال مسروقه	۰	۱ (۱/۷٪)	۰	۱۴ (۲۳/۳٪)	۴۵ (۷۵٪)
نوع ابزارآلات مورد استفاده	۰	۰	۱۲ (۲۰٪)	۱۶ (۲۶/۷٪)	۳۲ (۵۳/۳٪)
آثار و مدارک به‌جامانده	۰	۳ (۵٪)	۶ (۱۰٪)	۱۶ (۲۶/۷٪)	۳۵ (۵۸/۳٪)
خاص بودن شگرد سارقین	۰	۰	۰	۱۷ (۲۸/۳٪)	۴۳ (۷۱/۷٪)
حرفه‌ای یا غیر حرفه‌ای بودن	۰	۰	۵ (۳/۸٪)	۱۲ (۲۰٪)	۴۳ (۷۱/۷٪)
فردی یا گروهی عمل نمودن	۰	۰	۴ (۷/۶٪)	۱۳ (۲۱/۷٪)	۴۳ (۷۱/۷٪)
نحوه ورود و خروج سارق به محل سرقت	۰	۰	۴ (۷/۶٪)	۶ (۱۰٪)	۵۰ (۸۳/۳٪)

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود بیشتر گزینه‌ها مربوط به زیاد و خیلی زیاد می‌باشند و بیان‌گر آن است که شناخت شگردهای سارقین در کشف سرقت منزل توسط

کارآگاهان در حد زیاد و خیلی زیاد مؤثر است.

برای بررسی فرضیه یک، علاوه بر روش توصیفی-تحلیلی میانگین سؤال‌های فوق محاسبه و از آزمون t نیز استفاده گردید. با توجه به این که مقدار t محاسبه شده (۲۹/۷۴) از t جدول (۱/۹۶) بزرگ تر است و یا با توجه به این که سطح معناداری از ۰/۰۰۵ کوچک تر است، لذا می‌توان گفت که داده‌های تحقیق از فرضیه یک حمایت می‌کنند.

جدول ۴. توزیع فراوانی و درصد فراوانی سؤال‌های مربوط به فرضیه ۱

تعداد نمونه	مقدار t	درجه آزادی	سطح معنادار
۶۰	۲۹/۷۴	۵۹	۰/۰۰۰

■ فرضیه ۲: تا چه حد عوامل مدیریت صحنه جرم در کشف سرقت از منازل توسط کارآگاهان مؤثر است؟

برای بررسی این فرضیه سؤال‌های ۱۰ تا ۱۸ تدوین شده اند؛ که جدول فراوانی مربوط به این سؤال‌ها در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. توزیع فراوانی و درصد فراوانی میزان تاثیر عوامل مدیریت صحنه جرم در کشف سرقت از منازل توسط کارآگاهان

عامل	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
حضور بلافاصله	۰	۰	۳ (۵٪)	۸ (۱۳٪)	۴۹ (۸۱٪)
حضور شبانه روزی عوامل فنی خبره	۰	۰	۵ (۸٪)	۱۴ (۲۳٪)	۴۱ (۶۸٪)
تحقیقات اولیه	۰	۰	۳ (۵٪)	۲۱ (۳۵٪)	۳۶ (۶۰٪)
حضور عوامل فنی جهت اثر برداری	۰	۰	۵ (۸٪)	۱۸ (۳۰٪)	۳۷ (۶۱٪)
استفاده از ابزار فنی روز	۰	۰	۴ (۶٪)	۱۷ (۲۸٪)	۳۹ (۶۵٪)
حفظ، نگهداری آثار و مدارک	۰	۰	۴ (۶٪)	۱۰ (۱۶٪)	۴۶ (۷۶٪)
بررسی دلایل، آثار و مدارک	۰	۰	۶ (۱۰٪)	۱۱ (۱۸٪)	۴۳ (۷۱٪)
تمییز و تفکیک اشخاص	۰	۱ (۱/۷٪)	۸ (۱۳٪)	۱۶ (۲۶٪)	۳۵ (۵۸٪)
حضور هم زمان عوامل فنی و کارآگاهان	۰	۰	۱ (۱/۷٪)	۲۱ (۳۵٪)	۳۸ (۶۳٪)

همان طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، بیشتر گزینه‌ها مربوط به زیاد و خیلی زیاد می‌باشند و بیانگر آن است که مدیریت صحنه جرم در کشف سرقت منزل توسط کارآگاهان در حد زیاد و خیلی زیاد مؤثر است. هم چنین برای بررسی فرضیه دوم، میانگین سؤال‌های فوق محاسبه و از آزمون t استفاده گردید. با توجه به این که مقدار t محاسبه شده (۳۱/۲۰) از t جدول (۱/۹۶) بزرگ تر است و یا با توجه به این که سطح معناداری از ۰/۰۰۵ کوچکتر است، لذا می‌توان گفت که داده‌های تحقیق از فرضیه دو حمایت می‌کنند.

جدول ۶. توزیع فراوانی و درصد فراوانی سؤال‌های مربوط به فرضیه ۲

تعداد نمونه	مقدار تی	درجه آزادی	سطح معنادار
۶۰	۳۱/۲۰	۵۹	۰/۰۰۰

■ فرضیه ۳: تا چه حد شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی زیر توسط، کارآگاهان در کشف سرقت منزل مؤثر است ؟
 برای بررسی این فرضیه سؤال‌های ۱۹ تا ۲۶ تدوین شده اند؛ که جدول فراوانی مربوط به این سؤال‌ها در جدول ۷ نشان داده شده است.

جدول ۷. توزیع فراوانی و درصد فراوانی میزان تاثیر شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی در کشف سرقت منزل

عامل	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
نقاط آلوده	۰	۰	۲ (۳/۳٪)	۱۳ (۷/۲۱٪)	۴۵ (۷۵٪)
معبرهای سرقت خیز	۰	۰	۳ (۵٪)	۲۴ (۴۰٪)	۳۳ (۵۵٪)
مناطق مسکونی اعیان نشین	۰	۱ (۱/۷٪)	۴ (۷/۶٪)	۲۹ (۳/۴۸٪)	۲۶ (۴۳٪)
نقاط تاریک	۰	۱ (۱/۷٪)	۶ (۱۰٪)	۲۶ (۳/۴۳٪)	۲۷ (۴۵٪)
مناطق پرت	۰	۰	۴ (۷/۶٪)	۲۸ (۷/۴۶٪)	۲۸ (۴۶٪)
محل‌های خرید، فروش اموال مسروقه	۰	۰	۳ (۵٪)	۲۱ (۳۵٪)	۳۶ (۶۰٪)
سهولت تردد مسیرهای سرقت	۰	۰	۵ (۳/۸٪)	۲۸ (۷/۴۶٪)	۲۷ (۴۵٪)
مناطق حاشیه‌نشین	۰	۴ (۷/۶٪)	۱۳ (۷/۲۱٪)	۱۹ (۷/۳۱٪)	۲۴ (۴۰٪)

همان طور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود، بیشتر گزینه‌ها مربوط به زیاد و خیلی زیاد

می‌باشد و بیانگر آن است که شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی توسط، کارآگاهان در کشف سرقت منزل در حد زیاد و خیلی زیاد مؤثر است. هم چنین برای بررسی فرضیه سوم، میانگین سؤال‌های فوق محاسبه و از آزمون t استفاده گردید. با توجه به این که مقدار t محاسبه شده (۲۷/۳۹) از t جدول (۱/۹۶) بزرگتر است و یا با توجه به این که سطح معناداری از ۰/۰۰۵ کوچکتر است، لذا می‌توان گفت که داده‌های تحقیق از فرضیه سوم حمایت می‌کنند.

جدول ۸. توزیع فراوانی و درصد فراوانی سؤال‌های مربوط به فرضیه ۳

تعداد نمونه	مقدار تی	درجه آزادی	سطح معنادار
۶۰	۲۷/۳۹	۵۹	۰/۰۰۰

■ فرضیه ۴: تا چه حد عوامل دسترسی به بانک‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی در کشف سرقت منزل تاثیر دارد؟

برای بررسی این فرضیه سؤال‌های ۲۷ تا ۳۵ تدوین شده اند؛ که جدول فراوانی مربوط به این سؤال‌ها در جدول ۹ نشان داده شده است.

جدول ۹. توزیع فراوانی و درصد فراوانی میزان دسترسی به بانک‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی در کشف سرقت منزل

عامل	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
دسترسی به اطلاعات پلیس آگاهی کل کشور	۰	۰	۲ (۳/۳٪)	۱۲ (۲۰٪)	۴۶ (۷۶/۷۶٪)
دسترسی به اطلاعات برون سازمانی	۰	۱ (۱/۷٪)	۳ (۵٪)	۱۲ (۲۰٪)	۴۴ (۷۳/۷۳٪)
به هنگام بودن اطلاعات	۰	۰	۴ (۷/۶٪)	۱۱ (۳/۱۸٪)	۴۵ (۷۵٪)
یکپارچه بودن واحدهای مختلف ناجا	۰	۰	۶ (۱۰٪)	۱۸ (۳۰٪)	۳۶ (۶۰٪)
دسترسی به اطلاعات پلیسی سایر کشورها	۳ (۵٪)	۱۳ (۲۱/۲۱٪)	۲۵ (۴۱/۴۱٪)	۱۱ (۳/۱۸٪)	۸ (۱۳/۱۳٪)
شناخت و توانمندی کاربران	۰	۰	۵ (۳/۸٪)	۱۵ (۲۵٪)	۴۰ (۶۶/۶۶٪)
آشنایی با نرم افزارهای کمکی	۰	۰	۱ (۱/۷٪)	۴ (۷/۶٪)	۱۷ (۲۸/۲۸٪)
سهولت استفاده از سیستم اطلاعاتی و نرم افزارها	۰	۰	۴ (۷/۶٪)	۱۷ (۲۸/۲۸٪)	۳۹ (۶۵٪)
دسترسی به فناوری‌های نوین امنیتی	۱ (۱/۷٪)	۰	۱ (۱/۷٪)	۹ (۱۵٪)	۴۹ (۸۱/۸۱٪)

همان طور که در جدول ۹ مشاهده می‌شود بیشتر گزینه‌ها مربوط به زیاد و خیلی زیاد می‌باشد و بیانگر آن است که عوامل دسترسی به بانک‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی در کشف سرقت منزل در حد زیاد و خیلی زیاد تاثیر دارند. هم چنین برای بررسی فرضیه چهار، میانگین سؤال‌های فوق محاسبه و از آزمون t استفاده گردید. با توجه به این که مقدار t محاسبه شده (۲۶/۵۳) از t جدول (۱/۹۶) بزرگتر است و یا با توجه به این که سطح معناداری از ۰/۰۰۵ کوچک تر است، لذا می‌توان گفت که داده‌های تحقیق از فرضیه چهار حمایت می‌کنند.

جدول ۱۰. توزیع فراوانی و درصد فراوانی سؤال‌های مربوط به فرضیه ۴

تعداد نمونه	مقدار تی	درجه آزادی	سطح معنادار
۶۰	۲۶/۵۳	۵۹	۰/۰۰۰

بحث و نتیجه‌گیری

الف) در بررسی‌ها مشخص شد که کارآگاهان پلیس آگاهی تهران بزرگ در پاسخ به ۹ سؤال فرضیه اول (شناخت شگرد سارقین)، بیشتر گزینه‌ها مربوط به خیلی زیاد ۳۹/۹ و زیاد با ۱۵/۷ را انتخاب کرده‌اند که بیانگر آن است که شناخت شگردهای سارقین منزل توسط کارآگاهان در کشف سرقت منزل در حد خیلی زیاد و زیاد مؤثر است (با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۵).

ب) در بررسی فرضیه دوم (مدیریت صحنه جرم)، که سؤال‌های ۱۰ تا ۱۸ را شامل می‌گردند، کارشناسان بیشتر گزینه خیلی زیاد با ۴۰/۴ و زیاد با ۱۵/۲ را انتخاب کرده‌اند که بیانگر آن است که مدیریت صحنه سرقت توسط کارآگاهان در کشف سرقت منزل در حد خیلی زیاد و زیاد مؤثر است (با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۵)؛ که با بخشی از یافته‌های بهزادینیا (۱۳۷۴) یعنی طرز حفاظت از محل وقوع جرم و آثار و مدارک جمع‌آوری و قنبری (۱۳۸۵) بر مدیریت صحنه جرم (قتل) و ساووجی (۱۳۸۷) استفاده از دوربین‌های دیجیتالی (به عنوان ابزار فنی مناسب روز) همخوانی دارد.

ج) در بررسی پاسخ‌های داده شده به سؤال‌های ۱۹ تا ۲۶ که مربوط به فرضیه سوم (شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی) می‌باشد، گزینه‌های خیلی زیاد با ۳۰/۸ و زیاد با

۲۳/۵ بیشترین جواب‌ها را به خود اختصاص داده‌اند و ارائه این پاسخ‌ها نشان دهنده آن است که شناخت ویژگی‌های حوزه مأموریتی توسط کارآگاهان در کشف سرقت منزل در حد خیلی زیاد و زیاد مؤثر است (با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۵)؛ که با یافته‌های رضائزاد (۱۳۸۵) با بافت شهری، بافت فیزیکی، شبکه‌های معابر و تراکم مسکونی هم خوانی دارد.

د) در خصوص بررسی فرضیه چهارم (دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی) که سؤال‌های ۲۷ تا ۳۵ را شامل می‌گردند، کارآگاهان گزینه خیلی زیاد با ۳۸/۳ و زیاد ۱۳/۶ انتخاب کرده‌اند که بیانگر آن است که دسترسی کارآگاهان به بانک‌های اطلاعاتی در کشف سرقت منزل در حد خیلی زیاد و زیاد مؤثر است (با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۵)؛ که با یافته‌های بهمنش (۱۳۸۳) جهت استفاده از نرم‌افزارهای اطلاعاتی، احمدی (۱۳۸۳) جهت استفاده از دوربین‌های مداربسته، تقی‌پور (۱۳۸۵) با میزان استفاده پلیس از فناوری‌های نوین و شریفی (۱۳۸۱) با مهارت کاربران سیستم‌های اطلاعاتی همخوانی دارد.

پیشنهادهای تحقیق:

- ۱- توجه به هر نوع سرقت و اقدام و پیگیری آن در هر میزان و از هر نوعی که باشد و پی‌جویی پلیسی توسط کارآگاهان (چه اشیایی سرقت شده است، در چه زمانی، سارق احتمالی چه خصوصیتی داشته، علت سرقت، توجه به مال مسروقه، اطلاعات سارق در چه حدی بوده و غیره)؛
- ۲- آشنا بودن مأموران با حالات و شگرد سارقین پس از ارتکاب سرقت و ثبت این سوابق در بایگانی رایانه‌ای برای بهره‌برداری آیندگان؛
- ۳- بررسی صحنه سرقت منزل با توجه به تکنیک‌ها و اصول علمی کشف جرایم، توسط کارآگاهان و عوامل فنی خبره که این امر فقط با صدور دستورالعمل و بخشنامه جهت جلوگیری از روش‌های سلیقه‌ای امکان‌پذیر می‌گردد؛
- ۴- بررسی هر نوع سرقت ولو کوچک و ناچیز، توسط کارآگاهان مبارزه با سرقت و ثبت سرقت‌ها در رایانه با صدور دستورالعمل و بخشنامه با نظارت و کنترل دقیق؛
- ۵- تهیه و تنظیم فرم‌های بازدید از محل‌های سرقت توسط افراد خبره و کارشناس و ثبت فاکتورهای موجود در فرم بایگانی رایانه‌ای شگرد و مشخصات سرقت و سارقین؛
- ۶- در نظر گرفتن مهلت زمانی برای کارآگاهان و عوامل فنی در بررسی صحنه سرقت منزل با توجه به بعد مسافت برابر بخشنامه سراسری؛

- ۷- تبادل بانک اطلاعاتی تجربیات کارآگاهان مبارزه با سرقت منزل، در زمینه عوامل مؤثر بر کشف جهت ارتقاء عملکرد کارآگاهان؛
- ۸- موظف نمودن کلیه واحدهای عملیاتی پلیس آگاهی سراسر کشور در شناسایی تمامی ویژگی‌های خاص حوزه مأموریتی که شامل ورودی‌ها و خروجی‌ها، نقاط آلوده و جرم‌خیز، بافت‌های حومه‌ای و دنج و غیره و ثبت آن در بایگانی رایانه‌ای جهت تجزیه و تحلیل سرقت‌های به وقوع پیوسته و اتفاقی آینده؛
- ۹- اجرای طرح‌های مهار و مبارزه با سرقت با استفاده از بانک‌های اطلاعاتی ویژگی‌های حوزه مأموریتی؛
- ۱۰- استفاده و دسترسی آسان پلیس آگاهی از تمامی بانک‌های اطلاعاتی درون‌سازمانی ناجا و برون‌سازمانی (حداقل برای رؤسای ادارات)؛
- ۱۱- تجهیز کلیه واحدهای پلیس به خصوص پلیس آگاهی به سیستم‌های رایانه‌های و اتصال آنها به شبکه‌ها و سایت‌های متناسب با مأموریت‌های سازمانی در جهت ارتقای اطلاعات سازمانی و موظف نمودن کارآگاهان به ثبت کلیه سوابق در رایانه؛
- ۱۲- شناسایی محل و مسیرهای تردد سارقین و زیر نظر داشتن آنها با استفاده از دوربین‌های مداربسته در طرح‌های مهار و مقابله با سرقت، جهت دستگیری سارقین و کشف پرونده‌های سرقت منزل؛
- ۱۳- تجهیز پلیس آگاهی به تمامی امکانات مدرن و افزایش کارایی پلیس از طریق تقویت همه جانبه آن؛
- ۱۴- آموزش مأمورین برای مقابله با سرقت و استفاده از مأمورین آموزش‌دیده و باتجربه؛
- سایر پیشنهادها:
- ۱- تمامی کارکنانی که در امر مبارزه با سرقت، در پلیس آگاهی ناجا خدمت می‌نمایند، باید به این امر واقف باشند که یکی از راه‌های مبارزه و کشف سرقت منزل، شناخت شگرد سارقین است. شگردهای سارقین باید حداقل هفته‌ای یک بار توسط مدیر قسمت یا مسئول مربوطه به ایشان گوشزد گردد.
- ۲- پرسنل و کارآگاهانی که در امر مبارزه با سرقت منزل اقدام به بررسی صحنه سرقت می‌نمایند، باید تحت آموزش افسران با تجربه که سالیان متعدد در صحنه‌های سرقت، تجربه کسب نموده‌اند، قرار گیرند.

۳- در هر یگان عملیاتی پلیس آگاهی ناجا باید یک پرونده اطلاعاتی از ویژگی‌های حوزه مأموریتی تشکیل شود تا در صورت هر گونه اتفاق، اعم از سرقت در حوزه استحفاظی و مأموریتی، مورد استفاده قرار گیرد و کارآگاهان به توانند با تجزیه و تحلیل طرح‌های مه‌ار، سارقین را دستگیر نمایند.

۴- بانک‌های اطلاعاتی درون سازمانی و برون سازمانی در اختیار واحد اطلاعات جنایی پلیس آگاهی قرار گیرند، تا افسران پرونده به طور کامل به بانک‌های اطلاعاتی دسترسی داشته باشند. در این صورت سرعت کشف چند برابر خواهد شد.

۵- بانک اطلاعاتی دوربین‌های مداربسته سطح شهر در اختیار پلیس آگاهی باشد تا در صورت لزوم از این بانک به موقع استفاده بهینه نماید.

با توجه به این که این پژوهش در سطح محدودی انجام شده و از کارشناسان نظرخواهی شده است، ضروری است تا برای تقویت هر چه بیشتر کشف سرقت، به ویژه سرقت منزل، پژوهش‌های زیر انجام پذیرد:

- ۱- علل عدم کشف پرونده‌های سرقت منزل؛
- ۲- علل سرقت منزل از نظر مال‌باختگان و قربانیان جرم؛
- ۲- نقش کشف سرقت در ایجاد احساس امنیت؛
- ۳- تطبیق سیستم کشف سرقت منزل توسط پلیس آگاهی ایران با برخی از کشورهای دیگر.

کتابنامه

- احراری، جلال (۱۳۸۵). *عوامل مؤثر در کنترل قاچاق کالا توسط ناجا*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- احمدی، احمدرضا (۱۳۸۳). *بررسی عوامل انتظامی مؤثر بر سرقت‌های مسلحانه بانک‌ها*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- افراء، حسین (۱۳۷۵). *انگشت نگاری و اهمیت آن در کشف جرایم*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- باهری، تهمینه (۱۳۸۶). *شهریور و مهر*. نقش بانک‌های اطلاعاتی در کشف جرایم. *نشریه کارآگاه*، شماره ۲۵: ۴-۱۰.
- بیرام زاده، بهرام (۱۳۸۴). *بررسی عوامل مؤثر و رسیدگی به موقع سرقت خودرو در ارومیه*. پایان‌نامه

- کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- بهمنش، حسین (۱۳۸۴). *عوامل سازمانی مؤثر انتظامی در کشف سرقت از منازل ارومیه*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- پورحنیفه، اسحاق (۱۳۸۵). *بررسی عوامل مؤثر در شیوه‌های پیشگیری انتظامی از سرقت درون خودرویی در فرماندهی انتظامی تهران بزرگ*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- جشان، داود (۱۳۷۳). *بررسی عوامل مؤثر در سرقت در شرق تهران*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- جعفری، حسین (۱۳۸۵). *عوامل مؤثر بر سرقت موتورسیکلت در استان بوشهر*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- جمشیدی، مسلم (۱۳۸۶). *نقش تشخیص هویت در کشف قتل*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- دارایی فرد، عین اله (۱۳۸۶). *بررسی عوامل مؤثر بر کشف اتومبیل در تهران بزرگ*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- رستمی، محمد صادق (۱۳۸۷). *عوامل فردی و سازمانی مؤثر بر عدم کشف پرونده‌های قتل*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- رضانژاد، نادر (۱۳۸۵). *رابطه بافت شهری در نحوه انجام وظیفه گشت انتظامی سرقت منزل/پیشگیری/کشف جرم*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- شایسته زرین، امیر (۱۳۸۷). *شناسایی و تحلیل کانون‌های جرم‌خیز شهری با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- شریفی، حسن (۱۳۸۱). *بررسی کارآیی سیستم‌های نرم‌افزاری کشف جرم در معاونت آگاهی فرماندهی انتظامی تهران بزرگ از دیدگاه کاربران، مدیران و مسئولین ذیربط*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- طاهری، علی (۱۳۸۳). *بررسی عوامل مؤثر بر میزان موفقیت کلانتری‌های شمال تهران بزرگ در کاهش سرقت اتومبیل در سال‌های ۱۱ و ۱۲*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- طاهری، محمد علی (۱۳۷۷). *بررسی شیوه‌های افزایش ضریب امنیتی مراکز صنعتی اراک در برابر سرقت*.

عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل در فرماندهی انتظامی تهران بزرگ □ ۳۸۱

پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

عزیزی، علی (۱۳۸۶). *بررسی عوامل مؤثر سازمانی و فردی مؤثر بر کشف سرقت خودروها در کلانتری‌های استان کرمانشاه*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

علمایی، داود (مهر ۱۳۸۲). محیط شهری از دیدگاه جغرافیای نظامی. *نشریه نگاه*، شماره ۳۹، ۶۶-۷۹. علی رحمانی، علی (۱۳۸۵). *تاثیر موانع و مشکلات بر موفقیت رؤسای کلانتری‌های تهران بزرگ در پیشگیری از سرقت*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

فروتن، فریدون (۱۳۸۷). *بررسی شیوه‌های علمی و تکنیکی کارشناسان تشخیص هویت در شناسایی و کشف جرم جعل اسناد*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

قاسمی، تقی (۱۳۸۳). *بررسی عوامل مؤثر بر وقوع سرقت‌های به عنف اتومبیل در شهرستانهای استان تهران*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

قربان حسینی، علی اصغر (۱۳۸۱). *جرم‌شناسی و جرم‌یابی سرقت*. مشهد: جهاد دانشگاهی. قنبری، محمد (۱۳۸۵). *عوامل مؤثر بر موفقیت کارآگاهان کشف قتل: بررسی موردی شهرستان ماهشهر*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

کامرانی صالح، بخشعلی (۱۳۸۶). *عوامل مؤثر در سرقت‌های به عنف در کلان‌شهر کرج*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

کریمی زند، علی (۱۳۸۷). *بررسی مشکلات در رابطه با کشف علمی جرایم*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

محسنی، ایزد (۱۳۸۶). *نقش گشت کلانتری و پاسگاه در پیشگیری انتظامی از سرقت منزل در شهرستان رشت*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

مداحی، قنبر (۱۳۸۶). *بازجویی از متهم و نقش آن در کشف جرم در شهرستان تبریز*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

ملکی آهنگران (۱۳۸۶). *بررسی عوامل مؤثر در کاهش فرصت ارتکاب سرقت*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

ناکینی، اسداله (۱۳۸۶). *عوامل مؤثر بر کشف قاچاق اموال فرهنگی*. پایان نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۸۲). *تحولات جرم شناسی*. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
 نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۸۲). *تقریرات جرم شناسی*. تهران: دانشگاه تهران.
 نراقی، محمد (۱۳۸۶). *اتریشی آزمایشگاه‌های اداره کل تشخیص هویت ناجا*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
 هانفی اردکانی، حسین (۱۳۸۰). *بی‌جویی سرقت*. تهران: جام جم.
 هادیانفر، کمال (اردیبهشت ۱۳۸۲). *درآمدی بر اطلاعات جنایی*. *نشریه کارآگاه*، سال ۱۳۸۲ شماره ۳: ۱۴-۷.

هادیانفر، کمال (آبان ۱۳۸۲). *گفتگوی اختصاصی درخصوص تطبیق کارآگاهان*. *نشریه کارآگاه*.
 یاراحمدی، بهروز (۱۳۸۴). *بررسی عوامل مؤثر بر عملکرد کارآگاهان پلیس آگاهی تهران بزرگ در کشف قتل*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.

منابع انگلیسی:

Coupe, Timothy, & Griffiths, Max (1996). *Solving residential burglary* (Crime Detection and Prevention Series, Paper 77). London: Home Office, Police Research Group. Retrieved from <http://www.homeoffice.uk/10.1.1.18.1607.pdf>

منابعی برای مطالعه بیشتر:

اداره تحقیقات پلیس فدرال آمریکا (F.B.I). (۱۳۸۰، آذر و دی). *ایمنی در صحنه جرم*. ترجمه محمدعلی ستاری فقیهی و مجید رضایی راد. *دو ماهنامه علوم انتظامی*، شماره ۱۶، ۷-۱۴.
 اسماعیل زاده، حسن (تابستان ۱۳۸۷). *اجتماعات محلی، راه چاره ارتقاء امنیت اجتماعی در کلان‌شهرها* (نمونه موردی: کلان‌شهرهای ایران)، «*فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی*، سال چهارم، شماره ۱۴، ۱۲۵-۱۴۱.

اسوانسون، چارلز، چاملین، نیل سی. و تریتو، لئونارد (۱۳۷۵). *تحقیقات جنایی*. ترجمه مهدی نجابتی، رضا پرویزی و اصغر شفیعی نیک. تهران: ماجد.
 اشنایدر، لی موین (۱۳۷۷). *بی‌جویی قتل*. ترجمه یحیی افتخارزاده. تهران: زوار.
 انصاری، ولی الله (۱۳۸۰). *کشف علمی جرایم*. تهران: سمت.
 برخوردار، محمد (۱۳۳۰). *پلیس و فن جرم‌شناسی*. تهران: ارتش.
 بهزادنیا، محمد (۱۳۷۴). *طرز تعقیب مجرمین در کشف جرایم*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
 بیابانی، مهدی (آبان ۱۳۸۲). *کارآگاه کیست*. *نشریه کارآگاه*، شماره‌های ۵ و ۶، ۱۲-۱۷.
 پاد، ابراهیم (۱۳۵۲). *حقوق کیفری اختصاصی*. تهران: دانشگاه تهران.
 پاد، ابراهیم (۱۳۷۶). *حقوق جزای اختصاصی*. تهران: سمت.

عوامل مؤثر بر کشف سرقت منزل در فرماندهی انتظامی تهران بزرگ □ ۳۸۳

- پلیس آگاهی فاتب (بی تا). *آمار سالانه سرقت منزل*. تهران: پلیس آگاهی فاتب.
- کارن ام. هس ورین دبلیوننت (۱۳۸۵). *تحقیقات جنایی*. ترجمه جاوید بهرام زاد. تهران: دانشگاه علوم انتظامی.
- کامرانی صالح، بخشعلی (۱۳۸۶). *عوامل مؤثر در سرقت‌های به عنف در کلان‌شهر کرج*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (کشف جرایم). تهران: دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه علوم انتظامی.
- کلانتری، محسن (۱۳۷۹). *بررسی جغرافیایی جرم و جنایت در شهر تهران*. رساله دکتری. تهران: دانشگاه تهران.
- کلانتری، محسن و توکلی، مهدی (۱۳۸۶). *شناسایی و تحلیل کانون‌های جرم خیز شهری*. فصلنامه *مطالعات پیشگیری از جرم*. سال اول، شماره ۱، ۲۰-۴۵.
- گلدوزیان، ایرج (۱۳۸۳). *حقوق جزای اختصاصی*. تهران: دانشگاه تهران.
- گیلبرت، ورون جی (۱۳۸۲). *تحقیقات علمی پیرامون قتل*. ترجمه رضا پرویزی و اصغر شفیعی نیک. تهران: ماجد.
- مهاجرین، رضا (۱۳۸۶). *تابستان*. تأثیر حاشیه نشینی بر میزان بزهکاری در کلان‌شهرها. فصلنامه *مطالعات پیشگیری از جرم*، سال دوم، شماره سوم، ۱۱۱-۱۵۳.
- نجابتی، مهدی (۱۳۸۲). *پلیس علمی (کشف علمی جرایم)*. تهران: سمت.
- نجفی، نوید (۱۳۸۲). *خوشبختی و موفقیت*. تهران: سمت.
- ولیدی، محمد صالح (۱۳۸۰). *حقوق جزای اختصاصی (جرایم علیه اشخاص)*. تهران: امیر کبیر.